

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Două evenimente mari.

De săptămâna trecută se leagă două evenimente mari în viața țării noastre. Unul este recunoașterea de către Italia a punctului referitor la Basarabia din tratatul dela Trianon, care a ratificat alipirea Basarabiei de România.

Hotărârea dela Trianon din Octomvrie 1920 a fost imediat ratificată de Franța și Anglia. Singură Italia a rămas în rezervă până acum. După ce însă considerațiile acestei rezerve au căzut s'a alăturat și Italia la surorile ei.

Ministrul președinte Mussolini a adus chestiunea în consiliul de miniștri și a fost acceptată în unanimitate. În 10 Martie dl Mussolini a depus la Camera Deputaților, spre a fi transformat în lege decretul pentru ratificarea tratatului Basarabiei. Toți deputații, în picioare, au făcut o manifestație entuziastă, strigând: *Trăiască România!*

Dl Mussolini a cerut urgența și imediat a fost aleasă o comisiune compusă din d-nii deputați: Torre, Maraviglia, Alfieri, Acerbo și Fani pentru examinarea decretului.

După o jumătate de oră, deputatul Andreare a citit raportul Comisiunii, favorabil ratificării. Raportorul a declarat că Italia n'a ratificat până acum tratatul, dorind ca Rusia să reguleze această chestiune în mod amical. Aceasta nu s'a întâmplat însă pentru că Rusia menține concepția imperială, împotriva concepției naționale a României. Românii basarabeni au decis unirea cu patria-mamă, în virtutea dreptului istoric de autodeterminare a popoarelor. Italia care s'a format pe baza acestor principii, trebuie să le confirme, în orice ocaziune. Politica guvernului ita-

lian este o politică de garantare a principiilor naționale, a echilibrului internațional și a păcii. Camera, ratificând tratatul, va săvâși un act de lealitate internațională și de dreptate, recunoscând unei națiuni amice drepturile ei istorice și politice.

În aplauzele generale, proiectul de lege a fost apoi adoptat prin scrutiniu secret, cu 200 contra 1 voturi.

Imediat s'a trimis hotărârea la București care a fost prezentată în Corpurile legiuitoare cari au făcut o manifestație frumoasă pentru Italia. Au ținut cuvântări câte un membru din fiecare partid, iar în zilele următoare s'au făcut manifestații în multe orașe din țara întreagă.

Ratificând, astăzi tratatul, Italia a făcut un act de lealitate internațională, fiind-că unirea s'a făcut pe bază de drepturi istorice și politice.

*

Al doilea moment important este succesul dlui Titulescu la Geneva. Se știe că boerii unguri fugiți din Ardeal au reclamat restituirea moșiilor lor sau o despăgubire de câteva sute milioane lei aur. Chestiunea s'a prezentat la Liga Națiunilor care ține de prezent ședințe la Geneva, din partea Ungariei a vorbit deputatul Gajzago, din partea României dl Titulescu.

Întreaga presă europeană relevă discursul dlui Titulescu ca un eveniment extraordinar. Corespondentul celui mai mare ziar francez scrie următoarele: „Am asistat astăzi în ședința consiliului, la un remarcabil duel oratoric care a pus față în față, timp de patru ore, pe dl Titulescu, ministrul României la Londra și pe dl Gajzago, reprezentantul guvernului ungar. Reprezentantul României, care a dovedit calități strălucite de orator, a prefăcut sala într'un adevărat pretoriu, și patrusprezece

judecători au ascultat un mare maestru al cuvântului.

Amatorii de discursuri frumoase au asistat la o adevărată sărbătoare, ascultând pe dl Titulescu apărând teza României în chestiunea aplicării reformei agrare în Transilvania.

Toate ziarele împărtășesc cu multă căldură punctul de vedere al României în chestiunea optanților unguri. Chiar ziarele elvețiene, de obicei rezervate, consacră lungi articole acestei chestiuni.

Liga a respins punctul de vedere al Ungariei și a acceptat pe cel al României.

Sunt două acte mari și istorice, cari trebuie să umple de bucurie sufletele tuturor Românilor.

Postul

Biserica creștină urmând pilda dată de către întemeietorul ei — care a postit în pustie patruzeci de zile, precum și bazându-se pe unele cuvinte clare ale Sfintei Scripturi — „acest neam nu pot fi scos decât numai cu rugăciuni și post“ și „vor veni zile, când se va lua dela dânșii mirele, și atunci vor posti“ — a prescris pentru credincioși postul.

Ideea postului nu e o inovație a legii noi; ea se află în altă formă și în legea testamentului vechi, ba chiar și filosofii păgâni, — ca Socrate — recomandau prin pildă și vorbă acest mijloc potrivit de-a deschide larg porțile oricărei virtuți.

Folosul postului e incontestabil.

Sub raport moral folosul postului se prezintă în faptul că pregătește omului o dispoziție potrivită contemplării și meditării, aceste două părgihii ale vieții sufletești, fără de cari e cu neputință ridicarea din păcat și renașterea prin sfintele taine. Postul este un mijloc prin care omul este în stare a se libera de balastul materiei, și a trăi momente de adevărată viață spirituală în contact nemijlocit cu dzeirea. Căci materia gravitând către materie, atrage corpul hrănit din belșug către pământ iar spiritul se moleșește în desmierdările înșelătoare ale somnului. Postul ușurează materia, lăsând libertate deplină spiritului, care se ridică în sfere mai înalte. În ast-

fel de împrejurări sufletul e capabil să se avânte în cele mai neumblate regiuni ale virtuții și a săvârși fapte de valoare duhovnicească incontestabilă.

Despre aceasta capacitate a sufletului ușurat prin post scrie Stul Vasile cel mare: „Postul este o comoară, din care se scot toate virtuțile“.

Și oare ce poate fi mai potrivit pentru pregătirea la praznice — monumente de reculegere sufletească — decât dispoziția lăuntrică creată în acest chip prin post?

Postul e folositor și din punct de vedere sanitar. Din aceasta cauză medicii unanim prescriu regim fără carne aproape la toate boalele. Iar pentru de a beneficia de acest favor al postului au luat naștere curente, ca vegetarianismul, cari se lipsesc cu totul de carne. Acest fapt ne dovedește netemeinicia afirmațiunile făcute de unii, cari zic, că nu pot să postească, deoarece se îmbolnăvesc în urma postului.

Practicarea postului la noi Români este ușoară, căci în țara noastră, agricolă, ne stau la dispoziție atâtea fructe și zarzavate, cari preparate cu oleiu dau cele mai bune mâncări de post.

Considerând aceste socot, că nu e un anacronizm, dacă ne-am întoarce la obiceiul străbunilor, cari nu puteau gusta bucuria praznicelor deplin, decât numai prin împlinirea poruncii bisericesti, care le prescrie observarea timpului de post.

D. Coșeriu
preot militar.

Funerariile pr. Ioan Russu din Ida-Mare

După lungi suferințe, a răposat în domnul, parohul Ion Russu, din Ida-Mare, în ziua de 7 Martie, în frumoasa vârstă de 74 ani și după o păstorire și viața familială, de 48 ani.

Inmormântarea i s-a făcut în ziua de 10 Martie. Trista ceremonie a prohodului a fost oficiată pe protopopul D. Antal din Reghin, delegatul P. Sf. Sale, asistat de preoții Vasile Nașcu, Gr. Măgerușan, Iuliu Bălan, Mih. Gregoriu. St. Teodorescu, Vasile Jeican și Alex. Runcanu, în fața indureratei familii, fraților, surorilor, rudenilor,

a întregului popor și mulți străini din împrejurimi.

La sfârșitul prohodului, protopopul D. Antal a ținut o apreciată cuvântare, relevând calitățile sufletești și de păstor duhovnicesc ale răposatului, care se răsfrângeau în ochii lui, ca într-o oglindă vie. În deosebi îl caracteriza sinceritatea și simțul de dreptate, cât și o inimă bună, împreunate cu o voioșie pretinoasă. Cu aceste calități a fost păstor sufletesc, timp de aproape o jumătate de veac, în care timp s-a zidit biserica din Ida-Mare, a înființat parohia Dipșa și s-a zidit biserica ei, desfășurând și o bogată activitate pastorală. Pentru aceste vrednicii a fost distins cu brâu roșu.

Indeamnă pe parohienii văduviți să-i urmeze sfaturile și învățăturile, fiindu-le pildă faptele lui vrednice, căci numai așa îi vor cinști cu adevărat memoria.

Pr. V. Nașcu, ca cel mai în vârsă dintre preoții slujitori, după o scurtă cuvântare, a luat cuvenitele iertăciuni. În jalea întregi asistențe, a fost apoi pogorât în groapă.

Cu regretatul paroh Ion Russu, s-a stins un preot vrednic, dintre pușinii ce au mai rămas din generația veche a adevăraților preoți români, care au făcut cinste neamului, în ultimele decenii ale stăpânirii străine.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

M.-a.

„Patria” și alegerile pentru Sinoadele eparhiale.

În Nrul de Joi în 17 I. c., ne spune, că articolul publicat a fost trimis afară de redacție — dela un fiu credincios, — „care își iubește biserica și dorește să o vadă ferită de ori ce influințe străine — de scopurile și menirea ei”. Auziți D-Voastre — noi cerem alegeri libere, omul bisericii vede influințe străine? Unde ați văzut un unit să alege la Telegraful Român să ia în apărare biserica unită?

De ce fiul bisericii, nu s'a adresat la Consiliu, ori la „Renașterea” organul eparhiei — de ce tocmai la „Patria”? Vă mirați de revolta ce a stârnit articolul tendențios și lipsit de orice adevăr?

Unde sunt străini, cari și-au vârat coada în trebile bisericești? Leșiți afară cu nume, cu fapte concrete.

Insultele asupra Sinodului nu suferim, chiar nici când ar veni dela un fiu credincios al bisericii noastre, pentru că în Sinodul nostru au fost și vor fi aleși numai floarea bisericești.

Ați fi dorit zizanii? — certe, bătăi? jandarmi? Ah, da — așa vă înțelegem — nu vă place liniștea, demnitatea și atmosfera senină în cari facem alegerile.

Cetiți vă rugăm din nou cărțile științe, — și veți recunoaște, că ne-ați insultat biserica din senin, fără nici un motiv.

De ce acest fiu — n'a ridicat chestia mai de timpuriu, și a aruncat bomba — în prezilele alegerilor — ca să fi fost timp de discutat și eventual de îndreptat? Urâte deprinderi, și condamnable uneltiri viclene.

„De ce suferă Europa creștină”

(Conferință ținută de dl Dr. I. VASCĂ, profesor la Academia teologică și deputat de Rădăuți, la 13 Faur 1927 în sala IV. a Universității din Cluj, în ciclul conferințelor aranjate de Soc. ort. naț. a femeilor române)

(Urmare)

II.

Doamnelor și Domnilor,

Mă va muștra cineva poate, că de ce-l amestec pe Hristos cu idololatri?! Departe de mine lucrul acesta! Eu nu vorbesc gândindu-mă la alunecările și întrecerile greșite ale feluritelor religii, ci numai la lumina dumnezească, la scânteia divină din ele. Căci Hristos, înțelepciunea desăvârșită a lui Dumnezeu, de la începutul vieții oamenilor pe pământ, a căutat să pătrundă câte cu una din razele luminii Sale la felurile popoare, până ce la plinirea vremii a sosit însuș în persoană nu mai mult ca o parte, din razele soarelui, ci ca soarele însuși, izvorul tuturor razelor de lumină, cunoscute și adorate mai dinainte. El nici odată înainte nu a călcat în persoană pe acest pământ; dar l-a încălzit cu razele Sale. Dintr'un corn al pământului și până la celalalt profeții și trimișii Săi pregăteau cărările sosirii Lui. Lumea era plină de așteptări, de semne și de istorii despre Dânsul. El era așteptat să vie ca profet, ca preot și împărat; însă aceasta nu era scris numai pe paginile sf. Scripturi ale V. T., ci pe întregul glob al pământului. Căci după cât știm profeții au stăpânit peste poporul lui Izrail mii de ani; preoții au stăpânit peste popoarele Indiei și ale Egiptului mii de ani; regi sfințiți, numiți fii ai cerului, au stăpânit mii de ani peste popoarele Chinei. Lumea era „a Sa” și El a venit în lume ca la „ale Sale”, ca să fie moștenitorul tuturor lucrurilor. „Ale Sale” însă nu l-au cunoscut, pentru că cunoștința lor despre dânsul nu era deplină, ci întunecoasă, numai în parte. Unii l-au cunoscute într'o parte a lumii ca lumină, în alta ca putere, în alta ca vrăjitor, în alta ca eremit, în alta ca dătător de legi, stăpânitor și dirigător. Căci arată-i unui barbar toate părțile unui aeroplan în parte, el va zice că pe toate acestea le cunoaște, adică: fierul, lemnul, uleiul, tinicheaua, ș. a. m. d.; când va vedea însă mașina gata zburând prin aer, cuprins de spaimă își va mărturisi că nici odată n'a cunoscut asemenea minune. Fără îndoială, că această comparație nu e decât numai aproximativă. Pentru că Hristos nu a fost o construcție tehnică din diferite lucruri, ci o ființă vie, adevărată încarnațiune a tuturor particulelor divine, cari au fost cunoscute și adorate în diferite țări; adorate însă nu ca particule, ci ca întreg.

E poate unul dintre cele mai tainice mistere acesta, despre care vă vorbesc acuma, însă e fapt adevărat. În întreaga istorie a omenirii a existat numai o religie, cea a lui Hristos! Căci oricine va căuta să cunoască sâmburele luminii dumnezeiești în învățăturile și faptele tuturor religiilor de

pe pământ, va afla, că el e pretutindeni în faptele, în învățătura sau în viața lui Hristos.

Aceasta, Doamnelor și Domnilor, este religia, care a fost menită să fie întemeietoarea civilizației omenirii din Europa și în cele din urmă să fie chiar întemeietoarea civilizației întregii omeniri. Și ce civilizație a creat religia creștină în Europa? . . . unica în felul său, cunoscută în istoria omenirii. Căci câtă vreme a fost ea centrul vieții omenestii, a inspirat cele mai mărețe opere de valoare trainică săvârșite în lume; în pictură, arhitectură, sculptură, poezie și reforme sociale.

Să presupunem acuma că neamurile europene s'ar stinge și Europa ar rămânea pustie pentru câteva mii de ani: oare ce-ar putea afla și vedea călătorul strein pe urma rămășițelor așa numitelor opere monumentale ale civilizației noastre? El ar putea afla și vedea numai rămășițele acelor opere, cari au fost inspirate și executate sub influența religiei, adică aceleași lucruri, pe cari le putem vedea și noi astăzi pe urma civilizației din Egipt, Creta și Mexico. El ar putea afla ruinele strălucitei biserici sf. Sofia din Constantinople, dar fără de Constantinople. Ar putea vedea rămășițele catedralei sf. Petru din Roma, dar în mijlocul unor paragini și câmpii pustii; sau călătorind prin Anglia ar vedea ruinele atâtor catedrale, cari ca niște colți de fildeș și-ar ridica trist vârfulurile dintre pustiurile, care le înconjoară. Iar dacă s'ar înfiripa un muzeu, atunci cea mai mare parte dintre lucrurile adunate ar fi lucrurile aflate prin biserici: cruci, vase sfințite, inscripții, icoane, poate și cărți sfințite.

Deci, tot ce privește religia rămâne, și de ce? Pentru că acestea reprezintă cele mai de samă străduinți omenestii, cele mai trainice lucrări, cel mai de samă material și cea mai chibzuită și îngrijită muncă, pentru că au fost întovărășite și de dragostea celor ce le-au ridicat.

Pe când tot ceea ce n'a pornit pe urma religiei a fost clădit pe fugă, fără multă îngrijire, din orice material și lipsit de întovărășirea tragicii de inimă. De aceea nici nu-i mirare, că lucrurile profane se trec așa de repede.

Până înainte de vr'o două veacuri religiunea creștină a fost netăgăduit centru civilizației europene. Dar de prin veacul al XVIII-la acest centru a început să fie părăsit și conducătorii omenirii din Europa, făuritori ai civilizației, începură să se îndepărteze dela religiunea creștină, dela centrul civilizației lor, căutându-l în alt ram al vieții. Astfel că una dintre cele mai grele lovituri, dată religiunii creștine în veacurile din urmă a fost pornirea dușmănoasă a cugetătorilor și scriitorilor francezi, cari au scoborit religia din ce în ce tot mai mult de la poziția ei centrală și de la influența și inspirația ei atotputernică la locul umilit al îngrijitoareii, care nu mai are cuvânt în ale casei, ci este suferită numai în sama serviciilor ei de mai înainte și a anilor mulți de servire.

Enciclopediștii francezi au declarat război religiei. Revoluția franceză de fapt a început acest război; veacul al XIX l-a proumat, și veacul

nostru calcă pe aceleași cărări. Pilda Franței a urmat-o Germania. Frederic cel Mare din Germania, a fost cel dântăi rege creștin din Europa, care și-a mărturisit pe față necredința sa în Dumnezeu. Germania a fost urmată și de celelalte națiuni de pe Continent, până ce înveninarea a ajuns și la granițele celor două țări creștine mărginașe: Rusia, pe de-o parte și Anglia, pe de cealaltă.

Ne vom întreba, dar ce-au pus oamenii în loc, când au aruncat religia de-o parte? . . . Dacă aruncăm privirile asupra istoriei europene din cei 150 de ani din urmă, vom afla informația cunoscută. Ideia centrală a Europei în decursul acestei perioade a fost mai întâi *politica*, apoi *știința*, și în cele din urmă *afacerile economice*, sau *ale muncii*.

De pe la mijlocul secolului al XVIII, până pe la anul 1843 politicienii treceau de cei mai respectați bărbați în Europa. Ei erau aproape venerați ca infalibili. Și în acest timp vedem că bărbați asemenea lui Talleyrand, Goethe și Lamartine, — cu un cuvânt, preoți, poeți, scriitori, și filozofi se ocupă cu politica. Aceasta a ținut însă atâta vreme, până când lumea mai avea încredere în ei; după ce însă își pierdu încrederea, știința a luat locul politicii.

S'au silit câțiva învățați să stăpânească lumea cu efectul câtorva descoperiri, crezând că pot prinde Dumnezecrea, pentru că înțeleg rostul unui fulger sau pot tălcui unele taine ale firii: „... Dar n'a fost om de samă pe lume, cărturar destonic și cercetător neobosit, care la sfârșitul vieții sale după lungi și obositoare învățături să nu-și oprească știința la porțile tainuite ale Firii, acolo unde gâncul nu mai poate să înțeleagă, acolo unde nu mai sânt măsuri pentru nemărginire, acolo unde începe temerea, pentru că de acolo începe Dumnezecrea.“¹⁾

Dar repede și-au pierdut învățații puterea lor stăpânitoare în lumea civilizației europene, lăsând numai pustiire și remușcări în conștiința omenescă. Li-a luat calea muncii locul. Și problema aceasta este și astăzi steaua sub care trăim. Problema muncii formează și astăzi gândul de căpetenie, în jurul căruia se învârt politicienii, oamenii de știință, artiștii, și chiar multe fețe bisericestii. În jurul acestei probleme se mai dă încă și astăzi lupta între diplomații adunați la vr'un consiliu mondial; pentru că munca cu foloasele ei a luat locul tuturor intereselor omenirii civilizate, tăgăduindu-le valoarea, sau socotindu-le de tot neînsemnate cu privire la preț.

Dar acuma să ne dăm sama, onorați prezenți, cari au fost urmările acestor schimbări în alegerea ideii centrale sau a izvorului luminii, care avea să li însuflească bărbaților mari ai Europei lucrul minții și al mânelor?! . . . Au fost urmări foarte semnificative; că în decursul celor 150 de ani din urmă nu s'a creat în Europa creștină civilizată nici un singur monument, fie în arhitectură

¹⁾ *Gânduri curate*, prof. Dr. M. Cristea, G. F. Fulga, I, St. Dumitrescu.

sau în alte arte, care să fie asemenea strălucitelor mănăstiri și catedrale din vechime, sau asemenea poeziilor unui Dante, sau picturii unui Rafael sau sculpturii unui Michael Angelo.

Dar poate ni va răspunde cineva: „Bine, dar noi am descoperit lumina electrică, radiul, telefonul și telegraful.” — „Foarte adevărat, dar și Chinezii au fost descoperit busola, tiparul, și praful de pușcă, și totuși n'au crezut, să descoperirile prezintă motive suficiente pentru ca să se despartă de religie.” Sau un alt rezultat și mai semnificativ a fost numărul mare al războaielor și revoluțiilor în Europa de la Frederic cel Mare și până în zilele noastre. În decursul celor 150 de ani din urmă Europa a vărsat mai mult sânge, decât Asia în decurs de 1000 de ani, — Apoi bunătațea și spiritul de milostenie a scăzut simțitor pe acest Continent; astfel că drept urmare, pacea și buna înțelegere din sufletele omenești s'a zdruncinat. Neîncrederea unuia față de altul a devenit o boală de toate zilele a societății omenești. Vezi Doamne, onoarea, adică onoarea personală — a început să fie noțiunea cea mai înaltă a eticii actuale, o noțiune, care de fapt nu concentrează în sine alta ceva decât egoism, bănuială și dispreț față de alții. Bărbații și femeile Europei — creștine au devenit copii ai mânicii; iscoditori și dornici de sfezi și neînțelegeri, izbindu-se dintr'o parte în alta, din plăcere în plăcere, nu atât pentru a-și afla bucuria, cât mai ales pentru a-și omorî urâtul prin ele. Pentru că urâtul desvâlue nemulțumirea nesuferită a omului cu viața și îl mână s'au spre religie sau spre sinucidere: de obicei mai rar spre religie, și foarte adese spre sinucidere.

Astfel, că oricine ar avea prilej să cunoască viața popoarelor necreștine din Asia, s'ar putea convinge, că acolo e mai multă înțelegere în viață, mai multă liniște internă, cu un cuvânt — mai multă fericire decât în țările Europei creștine. Și de ce aceasta? Pentru că popoarele păgâne ale Asiei păstrează încă religia ca centrul civilizației și al vieții lor, pe când Europa creștină și-a părăsit acest centru orbecăind după un altul când într'o parte, când în alta.

Deci la ce ne putem aștepta pe urma acestor împrejurări îngrijorătoare din Europa creștină? Numărul acelor, cari cred într'un apropiat sfârșit al lumii sporește din zi în zi în fiecare țară; scriitori, secte, grupuri de bărbați și femei, cu toții sunt aprinși crezătorii ai apropiatului sfârșit al lumii. E această creștință o nebunie, sau cuprinde oarecare adevăr amar în sine? Se pare, ce-i drept, că sfârșitul unei lumi e aproape; dar nu a întregii lumi, ci al lumii așa numite creștine din Europa. Căci temelgia vieții spirituale dintre națiunile europene creștine e pierdută; și asemenea neamurilor, cari s'au depărtat dela religie și au perit, asemenea și Europa de va mai merge așa înainte, nu e departe de peire. Omenirea se poate amăgi cu propășirea materială; diplomații pot fi veseli, reușind să aranjeze unele tranzacții fericite economice pe la Paris, Londra, Geneva, Haga sau

Locarno, însă știut este, că *nici o civilizație, nici o cultură în lume nu a perit din lipsa de pâine, ci pe urma lipsei de spirit.* Și lipsa vieții spirituale în Europa creștină de astăzi îi aproape îngrozitoare.

Prin lupta fără cruțare după avere, prin necurmatele pregătiri de războaie, prin pornirea și purtarea lor, și prin stărniri de revoluții, acest continent creștin și-a pierdut gingășia și rafinăria spiritului, care până nu de mult făceau însușirile lui alese față de celelalte continente ale lumii necreștine.

Gândurile conducătorilor Europei de astăzi se învârt în jurul problemelor muncii. Inșă, deosebit de alte primejdii, e destulă primejdie pentru o rasă omenească de a-și pune toate puterile minții și ale trupului pentru nenumărați ani numai în serviciul problemelor materiale; căci aceasta face să scadă și să dispară simțimintele mai înalte, simțimintele religioase.

Și ce face munca astăzi? Vezi Doamne reprezentanți de-ai ei conduc una dintre cele mai mari împărății din lume; stăpânesc astăzi peste destiniile marii Rusii. Dar din isprăvile lor de până acuma, vedem că nu au făcut alta, decât, că au pregătit desfacerea societății omenești; căci ori ce hotărâre luată de dânsii nu se întemeiază pe dreptate, ci pe părtinire și patimă răzbunătoare.

Stăpânirea muncii zdrobește astăzi o mare nație și calcă în pulbere o strălucită civilizație! În Rusia astăzi problema muncii însemnă cea mai pătimășe ciocnire cu religia creștină. Iar noi suntem martorii celor mai crâncene lupte ce se dau întră forțele, cari sunt pentru, și cari sunt împotriva civilizației. Reușita acestei ciocniri înverșunate din Rusia, va fi și reușita pentru întreaga Europă creștină — sau moartea, sau o renaștere spirituală. Peirea Europei ar însemna firește peirea Europei, dar nici decum peirea religiei creștine. Căci Hristos izgonit din Europa se va duce în altă parte la „ale Sale”. Toți fiii oamenilor de pe pământ sânt asemenea în ochii Săi. Și Europa udată în sânge nu are nici o preferință înaintea Lui. Sânt trei mari împărății în Asia cari îl așteaptă. Când ochii Chinei, ai Japoniei și Indiei se vor deschide, vor înțelege că Hristos însemnă și desăvârșirea legii și a profetilor lor, i-l vor primi, și-l vor face moștenitorul tuturor lucrurilor. Iar El la rândul Său îi va renaște și-i va renoi în strălucire. Și e un'aș ruga numai lui Dumnezeu, ca în asemenea împrejurări, ei să nu se îndrepte către Europa dezbrăcată de apărare în spiritul unui împărat cum a fost un Wilhelm al Germaniei, ci în cel al sf. apostol Pavel.

Doamnelor și Domnilor, poate că încă soarta acestei părți a lumii creștine nu s'a pecetluit cu desăvârșire în ceruri și Tatăl cel ceresc i-a mai îngăduit o rază de speranță pentru mântuirea din ceasul al unsprezecelea. Și această rază ar afla îndreptățire numai atunci, când vom vedea semne de readucere a religiei creștine la locul ei de cinste de odinioară în viața omenirii din Europa; iar nu pe urma unor discuții sterpe și nesincere

purtate între diplomați pe la conferințele internaționale. Și aceasta am numi-o noi renașterea spirituală a Europei, care ar putea asigura în adevăr asanarea ei, mântuirea ei din haosul, în care s'a prăbușit.

Deaceea când în munca anglo-saxonă vom simți semne, că sunt gata să-l primească pe Isus de călăuză chiar în interesele lor de câștig atunci putem nădăjdui într'o renaștere a nației lor și prin ei și a întreg continentului cuprins de cărtire și ură, căci ei sunt astăzi adevărații reprezentanți ai muncii și munca are astăzi toate avantajele, după cum v'am amintit, dar și toată răspunderea.

Când vom auzi, că conducătorii națiunilor creștine din Europa, — dintre cari cei mai dibaci sunt nepăsători față de religie, — sunt înfiorați de vedenia pierzării Europei, și mărturisesc în căință credința lor în mântuirea ei numai prin mijlocirea lui Hristos, atunci putem înmulți rugile noastre către Dumnezeu, pentru ca să se îndure și să le susție dreptă pornirea cea bună. Dacă numai vr'o 5.000 de oameni, miniștri, diplomați și membri ai parlamentelor din Europa, ar putea fi înduplecați să primească cu sinceritate și însuflețire iarăși religia drept inspiratoarea discuțiilor lor, aceasta ar putea asana simțitor suferințele Europei; și ar fi acest fapt mult mai binefăcător pentru lume, decât încreștinarea a 5,000.000 de negri din Africa.

Când biserica din Rusia, vom vedea, că iese învingătoare din aiurirea în care se află, putem fi încredințați, că am văzut un semn mai mult întru renașterea spirituală și tămăduirea neajunsurilor actuale ale Europei.

Când vom auzi, că toate bisericile creștine din lume s'au apropiat în spiritul blândeții și al dragostei creștine întreolaltă, pentru a întinde mână de ajutor unei lumi, care e pe cale să se cufunde, — chiar și dacă această lume în mândria ei rătăcită, nu cere ajutorul lor — atunci putem tresări de bucurie, pentru că îndurarea și nu judecata lui Dumnezeu se va coborî asupra Continentului pe care trăim.

Și când vom înțelege că Europa numită creștină în decursul unui veac și mai bine a dat dovadă că a fost cel mai necreștin pământ din lume, ne vom cutremura în sufletul nostru; iar acest cutremur va fi fără îndoială încă un semn, care amână nimicirea ei. Căci nimic nu duce așa de de-a dreptul la o renaștere spirituală, la o primenire a sufletului și a cugetului, decât cutremurarea sufletului omului în fața recunoașterii păcatului!

Când acelora, cari aruncă credința lui Hristos, pentru că nu știu care biserică e adevărată și care nu, li vom spune, ca s'o înbrățișeze în fine cel puțin pe aceea, în care au fost botezați, dar să nu deosebească și pe celelalte biserici, cari îl mărturisesc pe Hristos din dragostea și stima lor, — atunci vom fi adus un semn mai mult întru trăinicia vieții Europei.

Și în fine, dacă vom vedea, că spiritul religiei creștine singura putere de întărire a vieții, a ajuns spiritul călăuzitor în educația, în viața de familie,

în viața socială și de stat în literatură, și'n jurnalism, în prăvălii și pe străzi, în orașe și la sate, nu numai în țara noastră, ci peste întreg Continentul pe care trăim, atunci vom ști că Dumnezeu a iertat Europa rătăcită și ea e pe cale, de a deveni o nouă Europă, o Europă adevărat creștină care să nu mai sufere. Iată deci semnele, de care depinde ananarea sau tămăduirea suferințelor Europei.

Numai prin Hristos la mântuire! Europa creștină ținând cont de căile pe care i le indică prevedința dumnezeescului urzitor al religiei ce și-a ales-o, nu va mai suferi.

Ori cine poate lucra, să lucreze, ca să apară aceste semne; cine se poate ruga, să se roage; cine poate cugeta, să cugete! Toate pot fi de folos! Dealtfel, dacă aceste semne de renaștere religioasă în Europa încreștinată de veacuri, dar mai păgână ca oricând, nu se vor ivi îndată, atunci întru cât principiile istoriei se adevăresc și nu mint — prăbușirea în ruine a unui continent, pe care am vedea-o încă cu ochii noștri, n'ar avea păreche în cărțile istoriei.

(Fine.)

Suveranii Jugoslaviei, M. Lor Regele Alexandru și Regina Mărioara au sosit în vizită familiară la București. Au fost întâmpinați la Cotroceni de M. Sa Regele nostru cu întreaga curte. Oaspeții au petrecut aci o săptămână. E vorba că regele Alexandru s'ar duce dela București la Paris.

Călătoria Suveranilor noștri. Gazetele din București scriu că M. Sa Regele și Regina și Principesa Ileana vor pleca la 24 Martie în Sicilia, unde Regele va face o cură de o lună. După aceasta Regele va face o vizită oficială familiei regale italiene la Roma. În momentul de față se urmează în acest scop un schimb de corăspondență între guvernul italian și cel român.

Decorație. M. Sa Regele a oferit dlui profesor universitar, senator și fost ministru Ion I. Nistor medalia: „Răsplata Muncii pentru Biserică, cl. I.“, ca semn de recunoaștere a muncii rodnice dezvoltată de d-sa pentru înălțarea și propășirea bisericii.

Un dar pentru mama lui Aurel Vlaicu. Sfatul Economic din Deva a votat un ajutor de 20.000 lei mamei lui Aurel Vlaicu. Suma a fost predată

bătrânei văduve, în satul care poartă numele fiului său, de către directorul Băncii Naționale din Deva, de doi profesori însoțiți de pretorul plășei Orăștie. Darul a fost o mare mângăere pentru venerabila bătrână, care și-a pierdut și soțul și fiul, și o înălțare sufletească pentru satul întreg.

Daruri pentru Catedrală: Preotul Teodor Toader din Călata Lei 1220, Preotul Ioan Leuca din Cornățel 1884-45, Soc. națională de gaz metan București Lei 50.000, Preotul Gregoriu Lador din Chiuești 1504, Preotul Octavian Lador din Chiuești Lei 700, Dr. Baziliu Bașiota prim-medical județului Cluj Lei 5000, Antoniu Mandeal (colectă) Lei 11.200, Farmacistul Dr. Pavel Halász Cluj Lei 1000, Preotul Vasile Stănescu Grind-Cristur Lei 500. — Total Lei 73.008-45. — Colecta anterioară Lei 156.384—; Total general: Lei 229.392-45. Primească și pe aceasta cale mulțăminta noastră marimonioșii donatori. — Rugăm domnii cărora le-am trimis liste de colectă pentru zidirea Catedralei să ni-le trimită cu rezultatul obținut.

Răzvrătirea dela Sf. Munte. Guvernul grec a adus un proiect de lege în debaterile adunării naționale grecești prin care se declară autonomia Sf. Munte, guvernul grec rezervându-și dreptul de administrare a fondurilor. Acum de curând a sosit vestea că s'a produs o răzvrătire a călugărilor dela mănăstirea „Prodromul” și că starețul român a fost îndepărtat cu forța. Călugării rămași credincioși vechii organizații mănăstirești au cerut intervenția statului nostru pentru ca averile mănăstirei „Prodromul” să nu fie înstrăinate. Ministerul cultelor a făcut cunoscut tuturor instituțiilor financiare să se ferească de a cumpăra averile mănăstirei aflate în țară. De asemenea a cerut tribunalelor în circumscripția cărora se află aceste averi să nu autentifice nici un act de vânzare.

Reveniri la ortodocsie. În biserica din Banat-Comloș a fost botezat dăunăzi în legea ortodoxă soldatul Nicolae Dănilă, în Jimbolea soldatul Matei Bunda, în Vălcăni femeia Maria Stanciu. Toți trei s'au întors dela pocăiți. În comuna Bodești din tractul Hălmagiului s'au întors dela bapțiști 17 persoane, iar dela uniți 4 persoane. În Parța și Talpoș au revenit la biserica noastră 4 persoane. În comuna Pata de lângă Cluj au revenit la biserica noastră 35 familii cu 175 suflete.

Partidul dlui Goldiș a trecut în partidul poporului. Sub influința ultimelor evenimente dl ministru Goldiș cu tovarășii săi a hotărât să se înscrie în partidul poporului. Hotărârea a fost comunicată în consiliul de ministri de către dl

ministru Goldiș, pe lângă următoarea mot'vare: „Considerând rezultatele importante, obținute de către dl general Averescu atât în politica internă, cât și în cea externă, în domeniul căreia recenta ratificare a unirei Basarabiei de către Italia constituie cel mai îmbucurător succes al Țării noastre dela anul întregirii naționale și până în timpul de față. Convingându-ne că consolidarea noului Stat român impune ființarea de partide politice românești tari și omogene, reprezentând armonizarea sub principiul solidarității naționale a tuturor intereselor diferențiate prin nedreptățile istoriei și prin evoluția socială. Având încredere deplină în dl general Averescu, ca bărbat de Stat și conducător al partidului poporului, de altă parte creindu-se între noi și între membrii aceluia partid legături sufletești durabile, cari pot garanta o rodnică activitate închinată binelui obștesc: Decidem în unanimitate alipirea noastră desăvârșită la partidul poporului de sub conducerea dlui general Averescu hotărâți de a lupta în viitor ca ostași credincioși acestui partid pentru consolidarea și prosperarea scumpei noastre Români. Cu acesta s'a pus capăt unor frământări. sbuciumate de multe patimi, și intrigi nefolositoare binelui obștesc al țării.

Dela asociația clerului. În baza § 6 din „Regulamentul pentru organizarea despărțământelor”, în decursul postului sfințelor Paști, sunt a se ținea adunările ordinare ale despărțământelor. Programa adunării e următoarea: Ziua I. a. m.: 1. Te-Deum. 2. Deschiderea adunării prin președinte. 3. Raport asupra activității pastorale a preoțimii și a cercurilor religioase în 1926. 4. Dare de seamă asupra activității despărțământului în 1926. 5. Alegerea alor doi delegați, la congresul viitor. 6. Inițiative de organizare pentru promovarea vieții religioase și culturale în cuprinsul despărțământului și pentru propășirea Asociației. 7. Chestiuni oficiale. 8. Propuneri. După masă și a II-a zi: Se întocmesc misiuni interne cu mărturisirea și cuminecarea preoților, a profesorilor preoți, a absolvenților de teologie și a funcționarilor bisericesti. Pentru meditația de pregătire înainte de mărturisire recomandăm textul: „Că fărădelegea mea o cunosc și păcatul meu înaintea mea este pururea” (Psalm 50); iar pentru meditația dela cuminecare; „Precum m'a iubit pe mine Tatăl și eu v'am iubit pe voi; „Remâneți întru dragostea mea” (Ioan 15, 9). Prezidenții despărțământelor, vor designa din bună vreme referenți la rapoartele despre activitatea pastorală a preoțimii și a cercurilor religioase și pentru meditații. *Biroul central a Asociației.*

Baptismul. Se știe că propaganda baptistă a fost tolerată, și încurajată chiar de toate stăpânirile Ungariei de altădată, cu deosebire în finiturile locuite de români, în scop ca biserica noastră, cu un număr de credincioși mai redus, să înceteze de-a mai fi apăratoare puternică a neamului și credinței. Un caz mai nou de propagandă baptistă este dat pe față în Universul din 5 I. c., care află că în Ocnele Mureșului, sau Uioara (jud.

Alba), cum îi spun localnicii, bapțiștii țin adunările de cult în biserica maghiară reformată din localitate. Și ceea ce este într-adevăr uimitor, adunările de propagandă baptistă se țin în biserica și școala reformată, în prezența preotului reformat maghiar. Autoritățile chemate sânt datoare a cerceta și a lua cuvenitele măsuri.

Membrii din cîer aleși în Adunarea eparhială. După știrile intrate până la încheierea foi:

1. Cercul Cluj Dr. Ion Lupaș, prof. universitar, ministru.

2. Cercul Aiud Dr. Sebastian Stanca, consilier eparhial.

3. Cercul Deda Dr. Vasile Sava, consilier eparhial.

4. Cercul Turda prot. Iovian Mureșan.

5. Cercul Târgul-Mureș, prot. Ștefan Russu.

6. Cercul Ludoș prot. Romul Popa.

7. Cercul Abrud prot. Petru Popoviciu.

8. Cercul Lăpuș prot. Zacharia Manu.

9. Cercul Reghin prot. Dumitru Antal.

Franța și Anglia contra Sovietelor. De cîtva timp Rusia sovietică are cu dreptate să nu fie mulțumită de situațiunea ei internațională. Conflictul cu Anglia desigur că nu este de natură să fi consolidat în afară situațiunea Sovietelor. Cu Italia nu se mai poate spune că raporturile sânt încă tot așa de cordiale. În sfârșit, după stăruințele doctorului Rakowski, guvernul dela Moscova hotărâse să reia tratativele cu Franța, crezând să consolideze cel puțin raporturile cu Parisul. Guvernul francez, însă, nu s'a arătat tot așa de dispus să grăbească reluarea acestor tratative. În adevăr din Paris se comunică că guvernul francez ar considera reluarea tratativilor cu Sovietele, tocmai în momentele acestea, drept un gest de neprietenie față de Anglia. Pentru cei dela Moscova este o indicație că politica Sovietelor izolează Rusia de marile puteri.

Nr. 102—1927.

1—3

C O N C U R S

Pentru întregirea parohiei Brăzești din protopopiatul Lupșa, în conformitate cu rezoluțiunea Vener. Consiliu Eparhial Nr. 7663—1926. dela 1 Faur a. c., se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în *Renașterea*.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt:

1. Salarul dela stat ce se va primi amăsurat cvalificației parohului ce se va alege.

2. Venitul cimiterului de cca un jugăr Lei 150.

3. Simbria de una ferdeală de 20 litere dela fiecare familie în grâu și cucuruz, după starea oamenilor.

4. Una zi de lucru cu palma dela fiecare familie.

5. Stolele uzitate și calculate după vremile de azi în sume mai urcate.

Concursele înzestrate cu documentele cerute de regulamentul pentru parohii — se vor trimite subscrisului oficiu în termenul deschis.

Concurenții cu înainte instiințarea la acest oficiu, se vor prezenta înainte de alegere și în comună spre a cânta și cuvînta, eventual a și celebra, și a face cunoștință cu poporul alegător.

Oficiul protopopesc al Lupșei, în conțelegere cu consiliul parohial.

Baia-de-Arieș, 25 Februarie, 1927.

Vasile Gan, protopop.

Nr. 18/927.

2—3

C O N C U R S

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III-a *Șieu-Sfântul* cu filia Șintereag în protopopiatul Bistriței se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în revista „*Renașterea*”.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea salariului dela Stat.

2. Casă parohială cu supraedificate economice.

3. Sesiune parohială 32 iugăre.

4. Dela fiecare casă câte două măsuri de 20 litri de cucuruz sfărâmat și câte una zi de lucru; iar din filie toate aceste dela 12 familii.

5. Venitele stolare obișnuite.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile împreună cu documentele de cvalificație la oficiul protopopesc ortodox din Bistrița și cu prealabila încuviințare a acestuia se pot prezenta și în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Bistrița, 1 Martie 1927.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înțelegere cu consiliul parohial.

Grigore Pletosu,
protopop.